

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий механічний інститут

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

23.09.2021

06-01-041S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Економіка підприємства		Business Economics
Шифр за ОП	OK23	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)
Галузь знань: Транспорт	27	Fields of knowledge: Transport
Спеціальність Автомобільний транспорт	274	Speciality Road transport
Освітня програма: Автомобільний транспорт		Educational Program: Road transport

Силабус навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Автомобільний транспорт» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт». Рівне. НУВГП. 2021. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/14742/>

Розробник силабусу:

Костриченко Валентина Михайлівна, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Протокол № 1 від “31” серпня 2021 року

Завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу:

Кушнір Ніна Борисівна, к.е.н., професор

Керівник освітньої програми «Автомобільний транспорт»:

Морозов Юрій Валентинович, д.т.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННМІ

Протокол № __ від “__” _вересня _2021_ року

Голова науково-методичної ради з якості ННМІ:

Марчук Микола Михайлович, к.т.н., професор

СЗ №- 4822 в ЕДО.

© Костриченко В.М., 2021

© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Автомобільний транспорт
Спеціальність	274 Автомобільний транспорт
Рік навчання, семестр	3-й рік 1-й семестр / 3-й рік 1-й семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин / 2 години
Практичні заняття:	16 годин / 4 годин
Самостійна робота:	58 годин / 84 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна / заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Костриченко Валентина Михайлівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Вікіситет

URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/>

ORCID

URL: <https://orcid.org/0000-0003-4210-6105>

Як комунікувати

URL: <https://v.m.kostrychenko@nuwm.edu.ua>

Тел. 0971768867

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Даний курс орієнтований на опанування студентами економічних знань щодо загальних засад економічного розвитку та підприємництва, а також специфіки господарювання сучасних автотранспортних підприємств.

Метою вивчення дисципліни є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Автомобільний транспорт» професійних компетентностей економічного спрямування.

Цілі вивчення дисципліни: формування вільного володіння категоріальним апаратом, вміння застосовувати отримані теоретичні знання до аналізу конкретних економічних ситуацій та прийняття обгрунтованих рішень; набуття практичних навичок розрахунку та оцінювання техніко-економічної ефективності інженерних розробок; розвиток дослідницьких та творчих навичок у використанні студентами на практиці набутих теоретичних знань; підвищення економічної культури фахівця з автотранспорту.

Використовуються такі методи викладання та технології: презентації, обговорення, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

URL:
<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1427>

Компетентності:
Загальні

ЗК 2. Здатність використовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність працювати самостійно та у складі команди.

Спеціальні

СК3. Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові та технічні методи, а також комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань у галузі автомобільного транспорту.

СК4. Здатність втілювати інженерні розробки для отримання практичних результатів.

СК6. Здатність визначати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів.

СК8. Здатність демонструвати творчий та інноваційний потенціал у проєктних розробках.

СК9. Здатність використовувати знання на засадах комерційної та економічної діяльності.

СК10. Здатність розробляти плани і проєкти, спрямовані на досягнення поставленої мети та зорієнтовані на наявні ресурси.

СК12. Здатність використовувати знання у розв'язуванні завдань підвищення якості

продукції та її контролювання.

СК14. Здатність демонструвати розуміння, у яких царинах можна використовувати інженерні знання.

Програмні результати навчання	РН13. Здатність реалізовувати знання в керуванні технічними проєктами, оцінювати ризики, передбачати можливі обмеження та оцінювати їхній вплив на остаточний результат. РН15. Здатність демонструвати розуміння структури і служб підприємств автомобільного транспорту.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних навичок, які дозволять швидко адаптуватися до нових умов, вирішувати нестандартні завдання, змінювати сферу зайнятості, серед яких: цілеспрямованість, наполегливість, допитливість, ініціативність, відповідальність, критичне мислення, креативність, аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми.
Структура навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Загальні засади функціонування підприємства та основи підприємництва – 40 / 6 / 6 / 28 (всього / лекції / практичні заняття / самостійна робота). Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання – 10 годин (2 / 2 / 6). Тема 2. Економічна діяльність підприємства – 16 годин (2 / 2 / 12). Тема 3. Основи підприємництва – 14 годин (2 / 2 / 10). Змістовий модуль 2. Економіка автотранспортного підприємства – 50 / 10 / 10 / 30. Тема 4. Ресурси автотранспортного підприємства та їх використання – 16 годин (4 / 4 / 8). Тема 5. Витрати підприємства на виробництво та собівартість перевезень – 16 годин (2 / 2 / 12). Тема 6. Фінансово-економічні результати господарської діяльності автотранспортного підприємства – 18 годин (4 / 4 / 10).

Теми практичних занять (оцінка в балах, максимум 40 балів):

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання (6)

Тема 2. Економічна діяльність підприємства (8).

Тема 3. Основи підприємництва (4).

Тема 4. Ресурси автотранспортного підприємства та їх використання (8).

Тема 5. Витрати підприємства на виробництво та собівартість перевезень (6).

Тема 6. Фінансово-економічні результати господарської діяльності автотранспортного підприємства (8).

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам вищої освіти потрібно вчасно та якісно виконувати завдання, передбачені планом практичних занять, самостійної роботи, вчасно здати модульні контролі знань з використанням навчальної платформи «Moodle».

Оцінювання виконаних завдань студентів проводиться шляхом практичної перевірки, опитування та тестування за темами курсу.

За вчасне та якісне виконання практичних завдань та самостійної (індивідуальної) роботи, опанування курсу студент отримує такі **обов'язкові бали**:

Денна форма навчання:

- 40 балів за виконання практичних завдань, участь у дискусійному обговоренні під час практичних занять та тестування за окремими темами курсу;

- 20 балів за виконання завдань для самостійної (індивідуальної) роботи;

- 20 балів – модульний контроль 1;

- 20 балів – модульний контроль 2.

Усього: 100 балів.

Заочна форма навчання:

- 30 балів за виконання практичних завдань, участь у дискусійному обговоренні під час практичних занять та тестування за окремими темами курсу;

- 30 балів за виконання завдань для самостійної (індивідуальної) роботи;

- 40 балів – підсумковий контроль (іспит).

Усього: 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за виконання рефератів, розробку презентацій за окремими темами курсу. **Додаткові бали** студентам

також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції щодо удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль відбувається у формі тестування, що проводиться на навчальній платформі «Moodle». У тесті 25 запитань різної складності: рівень 1 – 22 запитання по 0,5 бала (11 балів), рівень 2 – 2 запитання по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 5 балів (5 балів). Усього – 20 балів.

Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Дисципліна «Економіка підприємства» є складовою частиною обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Автомобільний транспорт» за освітньою програмою «Автомобільний транспорт».

Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з таких дисциплін, як: «Вища математика», «Автомобілі».

Знання та навички з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» допоможуть оволодіти компетентностями з навчальних дисциплін «Ресурсозбереження у виробничих процесах», «Інфраструктура та ринок дорожніх транспортних засобів», «Стратегічне управління підприємством» та при виконанні кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях (<http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/>).

Інформаційні ресурси та рекомендована література

Основна рекомендована література

1. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва: Підручник. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.

URL:

https://nung.edu.ua/files/attachments/osnovi_pidp_bilyak_t_a_insh.pdf

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.

3. Іванілов О.С., Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навч. закладів. Х.: Стиль-Издат, 2017. 632 с.

Допоміжна рекомендована література

1. Балацький Є.О., Дутченко О.М., Шамота Г.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 154 с.

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.

3. Васильєва Л. М. Поняття і сутність підприємництва.

URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/Vddau/2010_1/pdf/38.pdf

4. Гой І.В., Смелянська Т.П., Основи підприємницької діяльності. Навчально-методичний посібник. Хмельницький, 2012. 245 с.

5. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: навч. посіб. / за ред. С.Ф. Покропивного. КНЕУ. К. : КНЕУ, 2000. 328 с.

6. Економіка підприємства: підруч. / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2006. 528 с.

7. Экономика автомобильного транспорта: учебное пособие для студентов высших учебных заведений; под ред. Г.А. Кононовой. 3-е изд., стер. М.: Издательский центр «Академия», 2015. 320 с.

8. Колесник Т. М., Демидова О. С., Колесник Д. А. Історія розвитку підприємництва.

URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2013-1_0-pages-332_334.pdf

9. Примак Т.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2017. 108 с.

10. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Каравела, 2014. 586 с.

Інформаційні ресурси

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV : Редакція від 19.01.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>

2. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 р. №2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>

3. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: <http://search.ligazakon.ua>

4. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004. URL: <http://search.ligazakon.ua>

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 03.02.2013. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-VI>

6. Про інвестиційну діяльність (із змінами) : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (Редакція станом на 06.12.2012). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

7. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 31.01.2012. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2nsf/link1/JF73M001.html

8. Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Розпорядження Кабінету міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504.

URL:<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250167535>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перекладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані продовж 14 днів від дня проведення лекційного чи практичного заняття.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП»

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно з даним документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі «Moodle» за календарем: URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1427>

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися Кодексу честі студентів Національного університету водного господарства та природокористування: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи, які стосуються необхідності дотримання академічної доброчесності, наведено за посиланням:

<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття будуть відбуватися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet згідно із розкладом занять.

Консультації будуть проводитися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet за кодом у домовлений час зі студентами.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

За об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі «Moodle»

URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1427>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo>.

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу буде оновлюватися щорічно, з урахуванням змін законодавства України у сфері підприємництва та його окремих видів (зокрема, автомобільний транспорт), появи сучасних технологій та новітніх інструментів задля пошуку можливостей розвитку підприємницьких структур.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у діяльності підприємств галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Викладач дисципліни має досвід консультування підприємницьких структур, є керівником освітньої програми «Економіка підприємства», має досвід розробки методичного забезпечення навчального процесу кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

**Інтернаціоналізація.
Іноземні сайти які
може використати
студент для вивчення
даної дисципліни**

1. Eurostat – OECD Manual on Business Demography Statistics. Theme: Industry, Trade and Services. Collection: Methodologies and Working Papers. URL:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-010/EN/KS-RA-07-010-EN.PDF

2. Structural Business Statistics. Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure (ESMS). URL: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/sbs_esms.htm#stat_pres

3. OECD et al. SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2020: Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe, SME Policy Index, European Union, Brussels/OECD Publishing, Paris, URL:<https://doi.org/10.1787/8b45614b-en>.

Здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема:

- Електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

**Академічна
мобільність**

В НУВГП розроблено процедури для реалізації права здобувачам вищої освіти на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>.

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Лектор

Костриченко В.М., к.е.н., доцент